

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ГОЛКОРЕФЛЕКСОТЕРАПІЇ НА ОСНОВІ ОЦІНКИ КЛІНІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ І ЛАБОРАТОРНИХ ПОКАЗНИКІВ ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ

©Л. С. Бабінець, О. В. Редьква, Т. Б. Лазарчук, О. І. Криський

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

РЕЗЮМЕ. Метою дослідження було оцінити ефективність запропонованої методики реабілітації хворих на цукровий діабет (ЦД) 2 типу на основі аналізу клінічних параметрів і лабораторних показників. Сумарна кількість виявлених ознак у пацієнтів 1 групи знизилась на 14,13 % ($p < 0,005$), 2 групи – на 43,51 % ($p < 0,005$). У 2 групі рівень глюкози знизився на 11,33 % ($p < 0,01$) порівняно із 7,69 % ($p < 0,005$) у пацієнтів 1 групи, HbA1c на 4,46 % ($p < 0,005$) проти 1,71 % ($p > 0,05$) відповідно. Використання курсу голкорексфлексотерапії за методом Пекінської школи Конг Лін із 11 сеансів у комплексній реабілітації пацієнтів із ЦД 2 типу з супутньою ангіопатією нижніх кінцівок підвищує ефективність лікування.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: цукровий діабет; реабілітація; рефлексотерапія; ангіопатія нижніх кінцівок.

Вступ. Цукровий діабет (ЦД) – це серйозне хронічне захворювання, що є значимою проблемою громадської охорони здоров'я і одним із чотирьох пріоритетних неінфекційних захворювань (НІЗ). У комплексній реабілітації ЦД важливе місце займають немедикаментозні методи, зокрема фізіотерапія, рефлексотерапія, санаторно-курортне лікування, застосування яких сприяє підвищенню ефективності лікування і підтриманню стійкої компенсації захворювання, а також підвищенню якості життя.

Мета – на основі аналізу клінічних параметрів і лабораторних показників оцінити ефективність запропонованої методики реабілітації хворих на цукровий діабет (ЦД) 2 типу.

Матеріал і методи дослідження. Обстежено 40 хворих на ЦД, яких було поділено на 2 групи: 1 група – пацієнти із ЦД 2 типу без клінічно вираженої ангіопатії нижніх кінцівок (АНК); 2 група – пацієнти із ЦД 2 типу та АНК. Хворі на ЦД 2 типу отримували адекватну медикаментозну терапію згідно з Наказом МОЗ від 21.12.2012 № 1118. Додатково до лікування пацієнти 2 групи отримали курс голкорексфлексотерапії за запропованою методикою на основі методики пекінської школи Конг Лін, що включала 11 сеансів: 1 сеанс – G4, E36 – 20 хв; 2 сеанс – V41 – 20 хв; 3 сеанс – V43, V17 – 2 хв; 4 сеанс – АТ мозку та підшлункової залози – 20 хв; 5 сеанс – V28, Z13 – 20 хв; 6 сеанс – V26 – 20 хв; 7 сеанс – Rp6, V36, АТ мозку, залоз внутр. секреції – 2 хв; 8 сеанс – E3, V20 – 20 хв; 9 сеанс – V41, E33 – 20 хв; 10 сеанс – V17, АТ мозку – 20 хв; 11 сеанс – G11, E36 – 20 хв. Для верифікації гіперглікемії у обсте-

жуваних із ЦД визначали рівень глюкози в крові натще за глюкозооксидазним методом, вважаючи за норму показник 3,5–5,5 ммоль/л. В якості основного критерію діагностики ЦД використовували вимірювання глікозильованого гемоглобіну. За норму вважали 4–6 % від всієї кількості гемоглобіну.

Наявність зниження температури шкіри, блиск шкіри, зменшення волосяного покриву, потовщення, грибокве ураження нігтів нижніх кінцівок; стоншення підшкірної клітковини; переміжна кульгавість; подовження часу тесту наповнення капілярів; подовження часу підйомного тесту; ослаблення пульсації на aa.dorsales pedis; зниження гомілкоплечового індексу оцінювали у балах.

Результати й обговорення. Сумарна кількість виявлених ознак у пацієнтів 1 групи знизилась на 14,13 % ($p < 0,005$), у 2 групі – на 43,51 % ($p < 0,005$). У 2 групі рівень глюкози знизився на 11,33 % ($p < 0,01$), порівняно із 7,69 % ($p < 0,005$) у пацієнтів 1 групи, HbA1c – на 4,46 % ($p < 0,005$) проти 1,71 % ($p > 0,05$) відповідно, що визначали через 3 місяці після завершення лікування.

Висновки. Вищенаведене вказує на стійкість ефекту від запропонованої схеми комплексної реабілітації та засвідчує вищу ефективність комплексної реабілітації із включенням курсу голкорексфлексотерапії. Подальше вивчення можливостей застосування немедикаментозних методів реабілітації пацієнтів із ЦД наближує до вирішення проблеми побічних ефектів та ускладнень внаслідок застосування сучасних ліків синтетичного походження.

ЛІТЕРАТУРА

1. American Diabetes Association. Peripheral arterial disease in people with diabetes // *Diabetes Care*. – 2003 – № 26. – P. 3333–3341. [PubMed].
2. Мачерет Е. Л. Руководство по рефлексотерапии / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк. – К. : Вища школа, 1989. – 479 с.
3. Оцінка якості життя у пацієнтів з хронічними неінфекційними захворюваннями / О. М. Барна, О. О. Аліфер, А. М. Новицька, Я. В. Корост. // Ліки України. – 2015. – № 4. – С. 9–12.
4. Пронюк О. В. Оцінка якості життя при цукровому діабеті: методики та їхнє клінічне значення / О. В. Пронюк, Л. С. Бабінець, П. В. Старичков, О. І. Криський // Сімейна медицина – 2017. – № 1. – С. 102–104.
5. Рефлексотерапія : навч. посібник / В. П. Лисенюк [та ін.]. – К. : Ходак, 2002. – 132 с.

REFERENCES

1. American Diabetes Association. Peripheral arterial disease in people with diabetes. (2003). *Diabetes Care*. *PubMed*, 26, 3333-3341.
2. Macheret, E.L., Samosyuk, Y.Z. (1989). *Rukovodstvo po refleksoterapii [Management of reflexotherapy]*. Kyiv : Vyshcha shkola [in Russian].
3. Barna, O.M., Alifer, O.O., Novytska, A. M., Korost, Ya. V. (2015). Otsinka yakosti zhyttia u patsientiv z khronichnymy neinfektsiinymy zakhvoriuvanniamy [Assessment of quality of life in patients with chronic non-infectious diseases]. *Liky Ukrainy – Medicines of Ukraine*, 4, 9-12 [in Ukrainian].
4. Proniuk, O.V., Babinets, L.S., Starychkov, P.V., Kryskiv, O.I. (2017). Otsinka yakosti zhyttia pry tsukrovomu diabeti: metodyky ta yikhnie klinichne znachennia [Assessment of quality of life in diabetes mellitus: methods and their clinical significance]. *Simeina medytsyna – Family Medicine*, 1, 102-104 [in Ukrainian].
5. Lyseniuk, V.P. (2002). *Refleksoterapiia : navch. posibnyk [Reflexotherapy: teach. manual]*. – Kyiv: Khodak [in Ukrainian].

АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ КОМПЛЕКСНОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИГЛОРЕФЛЕКСОТЕРАПИИ НА ОСНОВАНИИ ОЦЕНКИ КЛИНИЧЕСКИХ ПАРАМЕТРОВ И ЛАБОРАТОРНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ БОЛЬНЫХ САХАРНЫМ ДИАБЕТОМ

©Л. С. Бабінець, Е. В. Редьква, Т. Б. Лазарчук, О. І. Криський

ГВУЗ «Тернопольський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МЗ України»

РЕЗЮМЕ. Целью исследования была оценка эффективности предложенной методики реабилитации больных сахарным диабетом (СД) 2 типа на основании анализа клинических параметров и лабораторных показателей. Суммарное количество выявленных признаков у пациентов 1 группы снизилось на 14,13 % ($p < 0,005$), 2 группы – на 43,51 % ($p < 0,005$). Во 2 группе уровень глюкозы снизился на 11,33 % ($p < 0,01$) по сравнению с 7,69 % ($p < 0,005$) у пациентов 1 группы, HbA1c – на 4,46 % ($p < 0,005$) по сравнению с 1,71 % ($p > 0,05$) соответственно. Применение курса иглорефлексотерапии с использованием метода Пекинской школы (Konglin) из 11 сеансов в комплексной реабилитации пациентов, больных СД 2 типа с ангиопатией нижних конечностей, увеличивает положительный эффект после лечения.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: сахарный диабет; реабилитация; рефлексотерапия; ангиопатия нижних конечностей.

ANALYSIS OF EFFICACY OF COMPLEX REHABILITATION USING GOLCOREFLEXOTHERAPY ON THE BASIS OF EVALUATION OF CLINICAL PARAMETERS AND LABORATORY INDICATORS IN DIABETES MELLITUS PATIENTS

©L. S. Babinets, O. V. Redkva, T. B. Lazarchuk, O. I. Kryskiv

I. Horbachevsky Ternopil State Medical University

SUMMARY. The evaluation of the effectiveness of the proposed method of rehabilitation in patients with type 2 diabetes mellitus (DM) on the basis of the analysis of clinical and laboratory parameters was the aim of this research. The total number of detected signs in patients in group 1 decreased by 14.13% ($p < 0.005$), in group 2 by 43.51% ($p < 0.005$). In group 2, glucose decreased by 11.33% ($p < 0.01$) versus 7.69% ($p < 0.005$) in patients in group 1, HbA1c at 4.46% ($p < 0.005$) versus 1.71% ($p > 0.05$) respectively. Applying the course of acupuncture using the Beijing School method (Konglin) from 11 sessions of the braking method in the complex rehabilitation of patients with type 2 diabetes with angiopathy of the lower extremities increases the positive effect after treatment.

KEY WORDS: diabetes mellitus; rehabilitation; angiopathy of the lower extremities; reflexotherapy.

Отримано 12.01.2018